

ЗАГАЛЬНІ ГАРАНТІЇ ПРАВ ТА СВОБОД ЛЮДИНИ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Головними цінностями Європейського Союзу є права та законні інтереси людини. Уся політика спрямована на політичні, соціальні, економічні та культурні права особи. Звичайно для того, щоб усі ці потреби дійсно застосовувалися необхідно забезпечити їх ефективними гарантіями, тобто гарантії це відповідні умови та заходи, які безпосередньо зосереджені на реалізовані, захисту або відновлення порушених прав чи відшкодування вже завданих збитків, якщо право було пошкоджене.

Слід зауважити основний документ, що визначає права й свободи людини й громадянина в Європейському Союзі, а саме Хартія основних прав (Charter of Fundamental Rights), яка була офіційно проголошена на саміті в Ніцці 7 грудня 2000 року.

Хартія була створена на засадах таких значущих джерел, як Європейська Конвенція по правах людини, загальні конституціональні традиції й інструменти міжнародного права, підтвердила й підкреслила значимість і важливість дотримання основних свобод для громадян ЄС [4].

У юридичному сенсі їх можна поділити на загальні, які поширюються на всі права і свободи та спеціальні, котрі стосуються окремих прав і свобод громадянина. Також систему загальних гарантії необхідно кваліфікувати на інституційні, процесуальні та матеріальні гарантії [1; с. 235].

Інституційні гарантії пов'язані з діяльністю органів, які охороняють та захищають порушені права. Механізм захисту прав людини поділяється на судові та позасудові. Звернення до суду є гарантією і суб'єктивним правом кожної особи. Захист прав фізичних та юридичних осіб здійснюють національні суди держав-членів. Значну роль відіграє практика Європейського Суду з прав людини адже він є прикладом юридично виправданого втручання світового співтовариства у внутрішні справи держав, де такі права порушуються [2; с. 75–81]. Також відстоювання порушених прав можливе і позасудовими способами, наприклад звернення до такого виконавчого органу, як Європейська комісія.

Захист загальних інтересів співтовариств є підставою припинення розслідування проти держав-членів та наслідком може бути скасування правових актів, припинення дії чи бездіяльності невідповідних праву Європейського Союзу та порушення прав фізичних та юридичних осіб.

Процесуальні гарантії реалізуються при розгляді справ за умови загрози позбавлення чи обмеження прав особи та здійснюються переважно в межах кримінального судочинства для здійснення правосуддя. У законодавстві зазначено, що кожен має право на відкритий та справедливий розгляд справи незалежним судом протягом розумного строку; безкоштовна правова допомога тим, хто потребує ефективний доступ до правосуддя; можливе усунення принципу гласності заради державної безпеки, в інтересах неповнолітніх чи захисту приватного життя сторін за особливих обставин.

Матеріальні гарантії застосовуються для права особи на відшкодування завданих збитків та упущеної вигоди. Також Конвенцією зазначені компенсації особам через незаконний арешт чи затримання та тим, хто був засуджений через судову помилку. Ця гарантія являється необхідною для компенсації шкоди неправомірними діями по відношенню до особи [3; с. 135].

Підсумовуючи вищезазначене, можна зробити висновки, що найбільш ефективною процедурою захисту прав та свобод людини є практика Європейського Союзу. Законодавство України орієнтоване на європейські правові стандарти, адже вони є дієвими та доступними. Часто застосування практики Європейського Суду з прав людини є вагомим доказом при вирішенні справ у судовому розгляді, адже воно є найбільш юридично аргументованим. На мою думку запозичення такого позитивного досвіду європейського механізму як першочергове завдання держави, а саме забезпечення прав та свобод людини на гідному рівні стане вагомим внеском в розквіт України.

Джерела:

1. Аракелян М. Р., Право Європейського Союзу: підручник для студ. вищих навч. Закладів / М. Р.Аракелян, М. Д.Василенко. Одеса: Фенікс, 2012, 390 с.
2. Європейське право: право Європейського союзу: підручник: у трьох кн. / за заг. ред. В. І. Муравйова. К. : Ін Юре, 2015.

3. Европейское право : Рекомендовано МОН России : Право Европейского Союза и правовое обеспечение защиты прав человека : учебник / рук. авт.кол. и отв. ред. Л. М. Энтин. М. : Норма ; ИНФРА-М, 2011. 961 с.
4. Хартія основних прав Європейського Союзу № 994_524 від 07.12.2000.

Науковий керівник – д.ю.н., професор Сурілова О. О.